

پادداشت

از ظرفیت های منطقه ای استفاده کنیم

در دوران اسلامی پس از شهادت حضرت علی بن موسی الرضا (ع) و خاکسپاری پیکر مطهر ایشان در باغ «حمید بن قحطبه طائی»، والی خراسان، شهر مشهد شکل گرفت و در دوران مختلف تاریخی تا کنون به صورت شطرنجی شکل توسعه یافت. در پنج دهه گذشته این توسعه یافتگی با بررسی و مطالعه نقشه ها به سمت جنوب غربی (پهنه وکیل آباد) پیشروی داشته است. از همین رو به مرور مناطقی نظیر رضا شهر، شهرک آب و برق، هاشمیه و وکیل آباد که در گذشته اراضی خارج از محدوده شهری و در واقع تنفس گاه های شهر محسوب می شدند، به زیر ساخت و ساز و توسعه شهری درآمد و قسمت عمده ای از جمعیت مشهد را در خود جای داد. این ظرفیت ها در کنار وجود منابع مورفولوژی شهری (کوه ها و ارتفاعات) و هیدرولوژی شهری (مسیل ها و کال ها) فرصت مغتنم و مفیدی را در اختیار شهرداری قرار می دهد تا با بهره گیری از طرح ها و برنامه ریزی های گردشگری، از مزایای همسایگی با طبیعت برخوردار شود.

وجود آثار و میراث فرهنگی، تاریخی و طبیعی در منطقه ۹ جمله قلعه قدیمی «نجفی»، ارتفاعات و پلکان «بابا کوهی»، بوستان «وکیل آباد»، خانه های قدیمی «ملک»، همه با کمی تأمل و برنامه ریزی شهری و گردشگری مستعد این هستند و آمادگی لازم را دارند تا برای بهره گیری در قالب یک محور گردشگری پر مخاطب بهره برداری شوند.

تملک و خرید قلعه «نجفی» با عرصه دوهزار متری، مرمت، بهسازی و تبدیل کاربری آن به هتل سنتی در دل طبیعت، برگزاری تورهای نیمروزه و یکروزه گردشگری در دامنه ارتفاعات جنوبی، بازدید از موزه های بوستان «وکیل آباد» و باغ «گیاه شناسی»، همه و همه قابلیت ماندگاری زائر و گردشگر در شهر مشهد را به مدت دور و دراز می برد و در نتیجه درآمد پایداری را برای شهر مشهد رقم می زند. در واقع با یک حساب سرانگشتی به این حقیقت می رسیم که با این روش می توان صدها میلیارد تومان درآمد پایدار به دست آورد. امروزه گردشگری یکی از پردرآمدترین صنایع کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه است. اگر شرایط و ایدئال ها فراهم باشد، یک منزل قدیمی، یک قلعه و حتی یک درخت می تواند به تنهایی میلیون ها گردشگر داخلی و خارجی را به خود جذب کند.

منطقه ۹ شهرداری مشهد تمامی شرایط و ایدئال های جذب گردشگر را داراست؛ لذا به منظور بهره گیری و تبیین و تفهیم یک محور گردشگری که مورد توجه آژانس ها و استقبال مسافران و زائران، به ویژه شهروندان، برای حضور در آن به صورت پیاده یا سواره در ابعاد فرهنگی، تاریخی و طبیعی باشد، لازم است که مدیران شهرداری و استانی بودجه اندکی جهت مرمت و بازگشایی محورهای اشاره شده، هزینه نمایند. به امید روزی که هریک از مدیران شهری یک راهنما و دوستدار صنعت گردشگری باشند.

پیمان حصاری - باستان شناس و کارشناس گردشگری منطقه ۹ شهرداری مشهد

گزارشی از نخستین مسجد خیابان پایداری که این روزها نیاز به تجهیز و ساخت و ساز دارد

آبادانی یک مرکز فرهنگی

حسین زاده عطار

کلنگ افتتاح نخستین مسجد خیابان پایداری در سال ۱۳۷۶ و به دست امام جمعه وقت و مدیرکل «مسکن و شهرسازی» زده شد. تا پیش از آن شهروندان ساکن در این محله که از ازدگان و روزمنده های دفاع مقدس بودند و از سال ۷۱ در این محله ساکن شده اند، از نمازخانه های بسیار ساده با مساحت ۲۰ متر مربع، که در میانه پارک فعلی و کنار مسجد ساخته شده بود، برای اقامه نماز و انجام اعمال عبادی بهره می بردند. تا اینکه ۵ سال بعد آقایان عسگری، عباس زاده، نوری، انصاری، رجب پور و چند تن دیگر از اهالی، که همان نمازخانه ابتدایی نیز به دست آن ها ساخته شده بود، زمینی را از شهرداری به مساحت ۱۶۰۰ متر تحویل گرفتند و عزمشان را جزم کردند که مسجدی وسیع تر بسازند تا پاسخگوی نیازهای عبادی و فرهنگی ساکنان این محله باشد. در ابتدا سازمان «مسکن و شهرسازی» ۳۶ میلیون تومان و وزیر مسکن وقت نیز در مسیر ساخت و ساز مسجد حدود ۱۵۵ میلیون تومان کمک کردند. اهالی هم هر کدام هر چقدر در توان داشتند و طبق اخلاص گذاشتند و مسجد کم و آجر به آجر ساخته شد و از سوی دیگر ارگان های اداری نیز به درخواست شهروندان این محدوده از شهر پاسخ گفتند و کمک هایی نیز از سوی آن ها شد. این روایتی است از ساخت یک مسجد که اهالی بسیاری در ساخت و سازش شرکت داشتند. حالا که این مسجد به ثمر رسیده است، حضور شهروندان این محله و اتحاد و همدلی شان در انجام فعالیت های مسجد به خوبی هویداست. شهروندانی که روزی در میدان های نبرد جنگیده اند و نام از آده و پانزده گرانند و حالا هم در میدان رزمندگی حفظ اعتقاداتشان چه خوب یا یکدیگر و در کنار هم با اتحادی وصف ناشدنی سنگر مسجد محله را حفظ می کنند.

۱. فعالیت های این مسجد

اصلی ترین فعالیت این مسجد فعالیت های عبادی است که شامل سه نوبت نماز صبح و ظهر و شب می شود و از ابتدای افتتاح آن تا کنون ترک نشده است. در حال حاضر، امامت جماعت هر سه وعده نماز این مسجد با حجت الاسلام غلامعلی رمزی خالص است.

۲. از شبستان تا کتابخانه

زمین اولیه ای که برای این مسجد در نظر گرفته شد، هزار و ۶۰۰ متر بود که با تعیین حریم مسجد نسبت به زمین های اطراف آن، که کاربری مشخصی نداشتند، هزار متر دیگر از طریق «مسکن و شهرسازی» به آن الحاق شد. در حال حاضر از این مقدار مساحت ۲ هزار و ۲۰۰ متر را زیر بنا تشکیل می دهد. در این مساحت، شبستان مسجد به مساحت ۷۰۰ متر مربع، کتابخانه، دو پایگاه بسیج خواهران و برادران و ۵ مغازه در فاز تجاری مسجد و آشپزخانه واقع شده است.

۳. کتابخانه «رضوی» با ۳ هزار عضو

کتابخانه «رضوی» در مسجد «موسی ابن جعفر (ع)» در کنار شبستان مسجد قرار دارد. در ابتدا هزینه های احداث این کتابخانه از سوی مردم محله تأمین شد، اما در حال حاضر به نهاد عمومی کتابخانه ها واگذار شده است و بیش از ۳ هزار عضو دارد. این کتابخانه با کتاب های متنوع، توانسته جوانان و نوجوانان این محله را به مطالعه تشویق کند.

۴. دومهد قرآنی با ۲۳۰ عضو

در این مسجد دومهد قرآنی «مهد الرضا» و «غنچه های صالحین» نیز فعال هستند. در «مهد الرضا»، که از سوی آستان قدس رضوی مدیریت می شود و پذیرش رایگان دارد، ۱۵۰ عضو ثبت نام شده اند. در این مهد آموزش های قرآنی و تربیتی مطلوبی برای کودکان ارائه می شود. مهد دیگری که در این مسجد فعالیت دارد، مهد «غنچه های صالحین» است، که از سوی بسیج مسجد اداره می شود و حدود ۸۰ عضو دارد.

۵. کانون فرهنگی بابرگزار اردو و کلاس های تربیتی و دینی

کانون فرهنگی «آزادگان» مسجد «موسی ابن جعفر (ع)»، در واحد خواهران به مدیریت خانم دباغی و در واحد برادران به مدیریت ایرج ثنائی فعالیت می کند. در این کانون فعالیت هایی مانند کلاس های تربیتی، دینی، هنر آشپزی، اردو... برگزار می شود. در طول تابستان حدود ۸۰ هنر جو از کلاس های هنری و تربیتی واحد خواهران بهره مند شدند. برادران نیز در این کانون، برنامه هایی مانند اردو و کلاس های تربیتی و قرآنی دارند و فعالیت های خود را زیر نظر اداره «فرهنگ و ارشاد اسلامی» انجام می دهند.

۶. مدرسه «روح...»

مسجد امام «موسی ابن جعفر (ع)» یکی از ۲۰ مدرسه مشهد است که طرح

مسجد-مدرسه «روح...» را اجرا می کنند. در این طرح، هر مدرسه در هر مسجد، نامی جداگانه دارد. این مدرسه ابتدایی با ساز و کاری متفاوت از مدارس عادی فعال است. ساز و کار مدرسه در این مسجد، که برای سال نخست فعالیت خود ۴۰ دانش آموز ثبت نام کرده است، به این شیوه است که کودکان از آغاز سال تحصیلی با لباس فرم یک بسیجی به مدرسه می آیند و همانند مدارس علمیه روی زمین دور معلم می نشینند و درس می آموزند. ساعت کار این مدرسه از ۸ تا ۱ ظهر است و معلمان آن طلبه ها هستند و اگر برای دروسی مانند ریاضی و زبان نیاز به کمک باشد، از معلمان آموزش و پرورش استفاده می شود. هزینه تحصیل در مدرسه مسجد، ماهیانه ۱۰۰ هزار تومان است که این مبلغ برای حقوق مدرسان این مدرسه صرف می شود. به گفته مسئول این مدرسه، آقای کنعانی، اگر این مدرسه کودکی نداشته باشد، همین هزینه های تحصیل و ثبت نام هم دریافت نمی شود.

۷. مناسبت ها و شکوه مراسم

در این مسجد دو پایگاه بسیج نیز فعالیت های مذهبی، فرهنگی، علمی و اجتماعی مطلوبی دارند و در برنامه های مسجد نیز بسیار مشارکت می کنند. یکی دیگر از مشخصات این مسجد باشکوه برگزار کردن مراسم و مناسبت های مذهبی است. در این مسجد برای مناسبت های مذهبی و ولادت و شهادت ائمه، مراسمی برگزار می شود. در برخی از مراسم ها تا هزار و پانصد نفر مخاطب شرکت می کنند. برای اینکه حرمت مسجد نیز حفظ شود، ولادت هایی مانند میلاد امام رضا (ع) و امام زمان (عج) در حیاط مسجد برگزار می شود و نورافشانی محفل به شکوه این شادی می افزاید.

۸. مرکزی برای نیکوکاری

در این مسجد سه سالی می شود که مرکزی برای نیکوکاری مردم دایر شده است. این مرکز با نظارت مستقیم کمیته امداد، و با کمک های مردم همین محله برای حل مشکلات مردم فعالیت می کند.

۹. تجهیز ساختمان «غدير»

این مسجد مانند بسیاری از مساجد شهر مان نیازهایی دارد. یکی از نیازهای این مسجد، تکمیل ساختمان سه طبقه ای با مساحت ۶۰۰ متر مربع زیر بناست. این ساختمان، «غدير» نام دارد و قرار است پس از تجهیز، برنامه های فرهنگی و آموزشی این مسجد در آن انجام شود. باتوجه به اینکه در حال حاضر ساختمان مسجد کامل شده، کمک خیران به این مسجد نیز کاهش یافته است؛ این در حالی است که این مسجد برای ساخت فضای آموزشی و فرهنگی و تجهیز این بنا نیاز به کمک خیران و سایر ارگان ها دارد. اگر این ساختمان جدید ساخته شود، برای انجام فعالیت های فرهنگی و علمی و آموزشی، دیگر نیاز به فضای شبستان مسجد نیست و می توان از شبستان، تنها برای انجام اعمال عبادی استفاده کرد. همچنین اجرای نمای یک طرف مسجد «موسی ابن جعفر (ع)»، نیاز به کمک خیران دارد که در صورت تأمین اعتبار، نمای کنونی، وضعیت تشکیل تری به خود خواهد گرفت.

یکی از نیازهای این مسجد، تکمیل ساختمان سه طبقه ای با مساحت ۶۰۰ متر مربع زیر بناست. این ساختمان، «غدير» نام دارد و قرار است پس از تجهیز، برنامه های فرهنگی و آموزشی این مسجد در آن انجام شود